

## „אציל” הפר המכויב מבית שערים ובנותיו בנירים

בכמה הזדמנויות הבעתי את דעתי בקשר למבחן כפי שהוא נעשה בארץ וציינתי בקשר לכך את הפר „אציל” מבית שערים, שלאור השוואת תנובות בנותיו לאמהותיהן בבית שערים, קיבל הפר את התואר „מכויב ומכשיל” ואנו בנירים שלחנו אותו מיד לשחיטה. דברי אז היו הערכות סתם או הרגשות ונבואות, אולם כיום, לאחר ש־10 מבנותיו כבר המליטו וחלק מהן כבר סיים את התקופה הראשונה וחלקן האחר הוא לפני

הסיום אוכל להצהיר בפה מלא: פר יקר ומשביח נשלח לשחיטה! בכדי שתתקבל תמונה שלמה, אביא פרי טים מלאים על כל בנותיו, ללא יוצא מהכלל, שהמליטו בנירים. כמו כן אציין את גיל ההמלטה, משקל המבכירה כחודש־חודשיים לפני ההמלטה, שיא יומי, ימי חליבה, תנובה חלקית או גמורה ומצב ההריון. כמו כן אציין את רשימת שאר 7 בנותיו, את גילן משקלן ומצב הריונן.

### פרות

| שם הפרה  | גיל ההמלטה     | משקל המבכירה — חודש לפני המלטה | שיא יומי | תנובה חלקית | ימי חליבה | הערות                  |
|----------|----------------|--------------------------------|----------|-------------|-----------|------------------------|
| אמנה     | 2 <sup>9</sup> | 670                            | 30.7     | 3172        | 104       |                        |
| גילה     | 2 <sup>4</sup> | 590                            | 25.4     | 4230        | 188       |                        |
| ונצואלה  | 2 <sup>5</sup> | 595                            | 23.9     | 5864        | 362       | יבשה, תקופה גמורה      |
| חיה      | 2 <sup>4</sup> | 550                            | 20.5     | 4917        | 298       | ” ” ”                  |
| טובה     | 2 <sup>5</sup> | 580                            | 24.      | 5778        | 321       | ” ” ”                  |
| ירקונה   | 2 <sup>6</sup> | 550                            | 23.5     | 5310        | 334       | ” ” ”                  |
| יטה      | 2 <sup>5</sup> | 610                            | 22.3     | 4680        | 288       | המליטה כבר פעם שניה    |
| לריסה    | 2 <sup>3</sup> | 530                            | 21.7     | 5365        | 365       | יבשה, תקופה גמורה      |
| נודניקית | 2 <sup>8</sup> | 550                            | 25.6     | 1766        | 77        | — — —                  |
| יגאלה    | 3              | 650                            | —        | —           | —         | המליטה לפני ימים אחדים |

### עגלות

| שם העגלה | גיל בשנים וחדשיט | המשקל | ההריון בחודשים |
|----------|------------------|-------|----------------|
| דינה     | 2 <sup>3</sup>   | 560   | 5              |
| דורית    | 2 <sup>5</sup>   | 600   | 8              |
| טוסייה   | 2 <sup>5</sup>   | 590   | 7              |
| נרקוזה   | 2 <sup>4</sup>   | 560   | 6              |
| ערמונית  | 2 <sup>5</sup>   | 570   | 8              |
| אהדה     | 2 <sup>3</sup>   | 500   | 3              |
| יובל־אור | 2 <sup>1</sup>   | 520   | 4              |

שהפר „אציל” היה פר הולנדי) עטינים נהדרים: סימטריים, חלבניים, צמודים לגוף ונחלבים קל במכונה. בעדרנו נמצאות עדיין 5 אמהות של פרות (בנות „אציל”) שצוינו לעיל. בתנאים האופטימליים של האמהות והבנות עולות הבנות בהרבה על אמותיהן בתנובות החלב השנתית, והן גם מצטיינות באופן מיוחד בהתמדתן בתנובה עד ליובש. ואשר להשוואה לבנות של פרים אחרים: כיום ממליטות אצלנו מספר פרות בנות פר הולנדי מהיבוא, שקיבלנו לפני כמה שנים. המליטו עד עתה 5 פרות וההשוואה עדיין קשה. אולם ממבט ראשון עולות בנות הפר „אציל” בהרבה על בנות הפר ההולנדי.

בנות הפר „אציל” מפותחות להפליא ומגיעות למשקל גוף נאה על להמלטה רא־שונה; הן פרות גבוהות וארוכות (למרות

פרים אחרים באותה תקופה. נראה לי שבמקרים רבים בארצנו, השיטה האנגלית תהיה יותר נכונה מאשר השיטה הנהוגה כיום. מן הראוי שנבחון את הבעיה לכל צדדיה ונחליט חור לקראת השיטה הטובה ביותר.

ולסיכום. הפר, "אציל" שהוריד את תנובת בנותיו בבית שערים ב־400 ק"ג הוליד בנרים בנות נהדרות וטובות. וצערנו היחידי הנו, המספר הזעום של צאצאים שנשארו לנו — בס"ה 17 בנות.

חיים שפרוני

נירים

ושוב נשאלת השאלה: האם בארץ כארצנו, שבה מסוגלים משקים תוך שנתיים להכפיל את תנובת החלב לפרה, או משקים, שלפני שנתיים־שלוש היתה להם תנובה גבוהה והם כיום בשפל המדרגה, האם מבחן הפרים, שעיקרו השוואת בנות הפר הנבחן לאמהותיהן מראה את האמת לאמיתה? בהחלט לא! בימים האלו שמענו מפי חיים שינדלר שחזר מסיוור באנגליה, שהמבחן שם הנו השוואת בנות הפר הנבחן לבנות

## למערכת „משק הבקר והחלב“

הקדמי יבוא ממילא מבחן שני ושלישי והמבחנים המאוחרים יותר יוכיחו את מידת האמינות של המבחן ההקדמי. מתוך נסיון זה נוכל בעוד שנים מספר לדעת ביתר דיוק את ערכו של המבחן ההקדמי, וזה ישמש בסיס מוצק לכל דיון בשאלת המשכת השימוש בפר צעיר או הפסקת פעולתו לחלוטין או לזמן מה.

ש. שרר

מדריך לגידול בקר

בחברת 7 של „משק הבקר והחלב“ נתפרסם מאמרו של מ. צנטנר על „המבחן ההקדמי של פרים“ והמערכת הזמינה את הקוראים לחוות דעה בשאלה זו. לדעתי הלך צנטנר בדרך נכונה בהחלט. יש חשיבות רבה למבחן ההקדמי של פר על אף אי השלמות שבמבחן זה. אני משוכנע שחשיבות המבחנים ההקדמיים עוד תעלה במידה רבה, כי במשך הזמן נלמד לדעת מהי מידת מהימנותם לאור המבחנים הנוספים; הרי לאחר כל מבחן

## פירוש חדש לתוצאות הבדיקה להפלה

תוצאות מחקר זה נתקבלו על דעתה של ההתאחדות לתברואת בהמות הבית שבארה"ב. המייצגת גם את משרד בריאות בעלי החיים הרשמי. גם פקידי הממשלה שבקנדה אישרו את הפירוש החדש לתוצאות הבדיקה. בוקרים רבים בארצות הברית ישמחו לשינוי זה, כיוון שעדריהם יוכרוזו כנקיים מהפלה, לאחר שהוכרו קודם לכן כנגועים על יסוד תוצאות הבדיקה לפי טיטר של 1:100, ותותר להם מחדש הספקת חלב לשוק חלב־שתייה.

מקובל היה בארה"ב שפרות אשר חוסנו בזמן בן 19 (חיסון בפני הפלה) והגיבו חיובית בטיטר של 1:100 צוינו כנגועות בהפלה מדבקת. בזמן האחרון קבעו שם החוקרים שניתן להבחין בין נגועות מחמת הדבקה ממש לבין ההגבה מחמת חיסון רק על יסוד קריאת תוצאות בדיקה במיהול של 1:200; ולכן מכאן ואילך תוכרנה פרות מחוסנות כנגועות רק לאחר הגבה חיובית בטיטר של 1:200 ולא לפי הטיטר של 1:100, שנשאר להבא בריאותם רק לגבי פרות בלתי מחוסנות.